

Granen står så grön och grann i stugan ...

Brukar du ta in en julgran till jul?

Visste du att det lever många tusen insekter och spindlar i granen? Några kommer hem till dig när du tar in den. Men släng inte ut granen för det, utan gå på spindeljakt istället.

Massor med småkryp

På den vanliga granen lever massor av djur. De flesta är små eller pyttesmå och därför svåra att se. Men det finns några arter av spindlar och insekter som är lite större. Spindlarna blir ofta uppäta av fåglar. Bland de lite större insekterna finns arter vars larver äter på barren, till exempel den lilla fjärilen granbarrvecklaren.

Små, fina sländor

Om du letar efter småkryp vid fönstret närmast granen kan du också få se ett djur som heter florslända. Den kallas också för guldögon efter färgen på sina ögon. Florsländor är cirka 1,5 cm långa och har en blek gulaktig färg under vintern. Under våren får sländorna tillbaka sin ursprungliga färg och blir gröna.

Är det vär?

Många insekter övervintrar, "går i ide", på granar. När vi tar in granarna för att klä dem vaknar insekterna och spindlarna till liv i värmen. Då söker sig många till ljuset från fönstren. De tror nog att våren har kommit tidigt i år. Alla dessa djur är helt ofarliga och de dör efter en ganska kort tid. Passa på att titta i fönstren närmast granen, har du tur kanske du får syn på en spindel eller två!

Vad gör djuren i granen?

Några av småkrypen som till exempel fjärilslarver äter av granens barr, knoppar eller bark. Bladlössen som lever i granen gillar inte alls krukväxterna hemma hos er, utan vill bara äta granbarr. En stor del av de djur som lever i granen äter andra djur. Jordlöpare, spindlar och rov-kvalster är exempel på rovdjur som bor i granen.

De första julgranarna

Seden med julgranar kom från Tyskland till Sverige i slutet av 1700-talet. På enstaka slott och herrgårdar kunde man då få se ljusprydda granar. De första julgranarna var små bordsgranar som pryddes med ljus, äpplen och kakor. Det var först i mitten av 1800-talet som seden att klä en julgran blev vanligare i Sverige.

Fakta om granar

3 till 3,5 miljoner julgranar säljs varje år i Sverige.

Sveriges högsta träd var en gran som växte i Lekvattnet i nordvästra Värmland. Granen var 48 meter när den fälldes och hade en omkrets på 2,52 meter i brösthöjd.

Granar kan bli över 400 år gamla.

Barr eller inte?

De granar som säljs som julgranar tillhör två olika växtsläkten, nämligen ädelgranar (*Abies*) och granar (*Picea*). Den "vanliga" gröna granen växer vilt i Sverige och är vårt vanligaste skogsträd. Den känns igen på att mogna kottar hänger ner och är hela när de faller av. Om trädet torkar faller barren snabbt av. Ädelgranarna däremot har upprätta kottar som faller sönder medan de sitter kvar på trädet. Barren är ofta läderartade och sticks oftast inte. På en ädelgran faller inte barren av så lätt om trädet torkar.

Så vilken gran är då bäst? Ja, det beror på vad man gillar. Gillar man att dammsuga och vill att det ska dofta gran, då måste man ha den vanliga granen. Tycker man att lukten inte är så viktig och ogillar att få barr i foten ska man köpa en ädelgran.